

Marcin Białecki

Sprawozdanie z letniego kursu Europejskiego Prawa Konstytucyjnego i Instytucjonalnego

---

Palestra 50/7-8(571-572), 203-204

2005

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Sprawozdanie z letniego kursu Europejskiego Prawa Konstytucyjnego i Instytucjonalnego (Summer course on EU constitutional & institutional law) Trewir, 22–24 czerwca 2005 roku

W dniach 22–24 czerwca 2005 roku w Trewirze odbył się letni kurs Europejskiego Prawa Konstytucyjnego i Instytucjonalnego zorganizowany przez Richarda Crowe – szefa sekcji Europejskiego Prawa Publicznego w Akademii Prawa Europejskiego (Europäische Rechtsakademie – ERA).

Trzydniowy kurs, w którym miałem okazję uczestniczyć, prowadzony był w języku angielskim przez ekspertów pracujących na co dzień w instytucjach unijnych oraz wykładowców Prawa Europejskiego z europejskich uniwersytetów. Szkolenie przy „okrągłym stole” zgromadziło nie tylko uczestników z krajów członkowskich. W Trewirze gościli również przedstawiciele z Norwegii, Szwajcarii, Bułgarii, Turcji, Japonii i Stanów Zjednoczonych, co świadczy o międzynarodowym aspekcie szkoleń.

Ideą przewodnią kursu było zaprezentowanie historii Unii Europejskiej, jej konstytucyjnych podstaw oraz kompetencji i procedur poszczególnych instytucji wspólnotowych, jak też zwrócenie uwagi na najnowsze orzecznictwo Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości i możliwości jego wykorzystania w praktyce.

Jednym z najistotniejszych elementów szkolenia była możliwość otwartej dyskusji zarówno z ekspertami, jak również z uczestnikami. Poruszano m.in. tematy związane z „Pomarańczową Rewolucją” na Ukrainie czy przystąpieniem Turcji do UE. Cykl szkoleń podzielony był na trzy części, które odpowiadały co do zasady trzem filarom Unii.

Pierwszy dzień zdominowany był problematyką konstytucyjnej historii Unii Europejskiej i rozpoczął go wykład organizatora kursu – Richarda Crowe. Szef sekcji Europejskiego Prawa Publicznego (ERA) zwrócił uwagę uczestników na kluczowe dla integracji postaci oraz najważniejsze wydarzenia Nowej Europy, nazywanej przez niektórych „błogosławionym cudem dla Ameryki”. Wykład inauguracyjny miał też bardzo praktyczny aspekt, omówione zostały bowiem sprawy dotyczące bezpośredniej skuteczności prawa wspólnotowego (tzw. *direct effect*; m.in. sprawa 26/62 *Van Gend en Loos*, 1963, E.C.R. 1).

Tom Kennedy, pracujący na co dzień w Trybunale Obrachunkowym w Luksemburgu przedstawił ogólną strukturę Traktatu Konstytucyjnego i odniósł się w swojej prezentacji do skutków francuskiego „NON” i holenderskiego „NEE” dla Konstytucji Europejskiej a także całej jednoczącej się Europy.

Pierwszy dzień kursu zakończyły prezentacje Auke Baas, przedstawiciela Parlamentu Europejskiego, który zaprezentował instytucje wspólnotowe i proces legislacyjny w UE oraz Adama Cygana, doktora prawa z Uniwersytetu w Leicester w Wielkiej Brytanii, który zajął się regułami demokracji i reprezentacji w UE oraz problemem tzw. parlamentaryzacji Unii. Na zakończenie pierwszego dnia uczestnicy zwiedzili miasto i udali się na uroczystą kolację połączoną z tzw. „Wein-Probe”.

Drugi dzień kursu zdominowany był wystąpieniami kobiet, wśród których swoje prezentacje przedstawiły: Patricia Conlan, doktor z Uniwersytetu w Limerick w Irlandii na temat podstawowych zasad rynku wewnętrznego Unii w świetle orzecznictwa europejskiego; Erika Szyszczak, adwokat, profesor z Uniwersytetu w Leicester, na temat roli państwa w prawie wspólnotowym, a także Sofia Moreira de Sousa, pracująca w Komisji Europejskiej (DG

External and Politico-Military Affairs) na temat wspólnej polityki bezpieczeństwa i obrony. Po przerwie, swój wykład na temat swobodnego przepływu pracowników i obywatelstwa wspólnotowego, wygłosił Piet Van Nuffel z Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości oraz Peter Cullen z Uniwersytetu w Bazylei, który zajął się problematyką polityki bezpieczeństwa, w szczególności kooperacją policji i sądów w sprawach karnych.

Ostatniego dnia dzięki dwóm prezentacjom Richarda Crowe uczestnicy mieli możliwość praktycznego zapoznania się z europejskim systemem sądownictwa oraz pojęciem odpowiedzialności państwa na przykładzie spraw: *Francovich* (C-6/90, C-9/90) i *Köbler v. Austria* (C-224/01). Problematykę tzw. *preliminary rulings* oraz *direct actions* omówiła w bardzo uporządkowany i przejrzysty sposób Margaret Gray z Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości. Na kursie nie zabrakło akcentu polskiego, pracująca w Komisji Europejskiej Katarzyna Grzybowska-Cuadrat zaprezentowała trudny temat dotyczący ochrony praw podstawowych w Unii Europejskiej.

Wykład zamykający letni kurs prawa europejskiego na temat przyszłości sądów wspólnotowych w kontekście rozszerzenia UE i Traktatu Konstytucyjnego wygłosił William A. Valasidis. Gość z Grecji analizował procedury przed sądami, czas wystąpień, ich formę i przebieg, język procedowania, język wyrokowania i czas potrzebny na przetłumaczenie dokumentów przez świetnie przeszkolonych „prawników-lingwistów”. Valasidis, oprócz analizy raportu ETS z 2004 roku, omówił także rolę, jaką pełni Rzecznik Generalny i jego opinie sporządzane na potrzeby konkretnych spraw.

Choć każdy panel wykładów i prezentacji multimedialnych trwał po kilkanaście godzin dziennie, organizatorzy zadbali o przerwy na kawę i na posiłek. Zadbano również, by uczestnicy mieli możliwość poznania najstarszego miasta Niemiec, jego historii, zabytków i degustacji wspaniałego wina z winnic położonych wzdłuż Mozeli.

Udział w letnich kursach organizowanych przez ERA w Trewirze to nie tylko możliwość zdobycia cennej wiedzy z zakresu prawa europejskiego, ale także możliwość nawiązania międzynarodowych kontaktów i wymiany poglądów, bardzo często o charakterze interdyscyplinarnym. Uczestnicy oprócz słuchania profesjonalnie przygotowanych wykładów i prezentacji, mogli swobodnie korzystać z bogatych zbiorów biblioteki ERA.

Marcin Białecki